

tro & mission

inspiration | nærvær | holdning

Kristendomskurser for forældre

I LM ønsker vi, at stadig flere mennesker må møde Jesus. Derfor har Landsstyrelsen valgt at gøre 2018 til et bønnens år om vækkelse, hvor vi står sammen om at bede for vores land. Bed om, at flere danskere må lære Gud at kende.

Mange forældre til børn på Johannesskolen i Hillerød er ikke fortrolige med det kristne værdigrundlag. Derfor tilbyder skolen et kursus som en hjælp til, hvordan de kan tale med deres børn om den forkyndelse, børnene møder på skolen. Kurset er arrangeret i samarbejde med Hillerød Frimenighed. Otte forældre har meldt sig til i år.

- Tak for muligheden for frit at kunne invitere til kristendomskurser
- Bed for deltagerne om, at de må få både fagligt, menneskeligt og åndeligt udbytte
- Bed om, at der må være nogle, som ønsker at fortsætte i en studiekreds efter kurset

Jubilæum sprængte rammerne

Lillebæltshallerne i Middelfart var fyldt til bristepunktet, da LM i lørdags fejrede sit 150-års jubilæum under mottoet "Alle tiders mission!"

AF KARIN BORUP RAVNBORG

Det var nærmest umuligt at finde en ledig stol under festmiddagen til LM's 150-års jubilæum i Lillebæltshallerne i Middelfart lørdag den 3. marts. Der skulle findes plads til 900 spisende gæster, og endnu flere - omkring 1100 - deltog i åbningsgudstjenesten.

Det var derfor et jubilæum, der sprængte alle fysiske rammer, og som vidnede om, at dette var et arrangement, som LM'ere fra hele landet havde set frem til og stod sammen om.

Som en af deltagerne ved arrangementet udtrykte det: "Vi har altid været LM'ere. Vi er en del af festen."

Ud over LM'ere deltog også en række indbudte gæster fra LM's samarbejds-

organisationer, deriblandt NLM, IM, ELM, DBI og flere andre.

Fest på storskærm
Festlighederne kunne hele dagen følges på storskærm for de, der sad længst væk.

For de, der ikke kunne deltage i arrangementet, blev en del af middagsarrangementet sendt live på internettet via LM's YouTube-kanal. Teknikken virkede dog ikke optimalt, men det var dog muligt at følge nogle af festlighederne på afstand.

Også på Bornholm blev LM's jubilæum markeret. Det skete på selve fødselsdagen torsdag den 1. marts i Rønne.

Alt i alt nogle festlige arrangementer for hele LM-familien.

Læs mere om LM's jubilæum på siderne 7-10

FOTO: NOREA MEDIATION

Billy Graham har "skiftet adresse"

Verdensevangelisten Billy Graham er død. Hans forkyndelse førte tre millioner mennesker til Jesus

AF BIRGER REUSS SCHMIDT

"Jeg er nu en gammel mand, og en dag vil I læse i aviserne, at Billy Graham død. I skal ikke tro et ord af det! For jeg vil den dag være mere levende end nogensinde før. Jeg er ikke død, men jeg har bare skiftet adresse for at være sammen med Jesus."

Sådan sagde verdens-evangelisten Billy Graham for nogle år siden i en prædiken, og onsdag den 21. februar skete det så: Billy Graham døde, 99 år gammel.

Baptisten Billy Graham blev kaldt "det protestanti-

ske Amerikas pave" og blev verdenskendt gennem sine såkaldte korstog, der ofte blev holdt på store uden-dørs stadioner. Det menes, at han personligt har forkyndt evangeliet for mere end 100 millioner mennesker – dobbelt så mange, hvis man tæller hans virke gennem radio, tv, satellit og film med.

Enkelt og centralt
Han var en evangelist med en enkel og central forkyndelse og opfordring til at omvende sig og tro på Jesus. Billy Graham sluttede altid sine møder med at kalde mennesker frem til en afgø-

relse om tro på Jesus. Det menes, at næsten tre millioner har svaret på hans opfordring til at "tage imod Jesus".

Han besøgte og bad for talrige præsidenter og fik også stor kirkehistorisk betydning som blandt andet medstifter af Lausanne-bevægelsen. Desuden var han kendt for sin ubestikkelighed og sin faste vision om at forkynde evangeliet til tro og frelse.

Helligånden virkede
Billy Graham besøgte Danmark flere gange, blandt andet til den store kampagne i Forum i København i 1965,

hvor 10.000 mennesker var samlet hver aften i en uge. Et stort kampagnekor medvirkede under ledelse af LMH-lærer Thomas Ewald.

Redaktør Poul Petersen skrev efterfølgende i *Missionsvennen*:

"Billy Grahams forkyndelse var ikke noget specielt amerikansk. Det var det enkle gamle budskab om synd og nåde og om frelsen i Jesus Kristus. De kraftige opfordringer til at tage standpunkt kunne ikke betegnes som 'presser' eller 'spillen på følelser'. Det var Helligånden, der virkede. Billy Graham selv trådte i baggrunden."

MINDEORD ►

Han satte et markant præg på LM

AF CARSTEN SKOVGAARD-HOLM
VICEGENERALSEKRETÆR OG
MISSIONSLEDER

Den 9. februar døde Claus L. Munk efter længere tids svær sygdom. Han blev 69 år. Claus L. Munk og Luthersk Mission kom til at høre sammen. I 34 år havde Claus L. Munk forskellige stillinger i LM – som landsungdomssekretær, forlagsleder, forlagsredaktør og missionsskolelærer. Og ikke mindst som prædikant. Det blev også til utallige artikler og nogle bøger. Først og fremmest var han forkynder og formid-

ler. Claus ønskede at leve et intenst liv. Det var vel også derfor, at hans første bog fra 1982 kom til at hedde *Lev livet*. Livet skulle leves, og det skulle leves med Jesus. Claus var en prædikant, der brændte igennem. Det, han sagde, var gennemtænkt, konkret og gik tæt på. Han ville noget med sin forkyndelse. Han ville føre mennesker til Gud og give dem et godt liv med Jesus. Claus var et skarpt teologisk hoved. Han var en tænkere og forholdt sig til alt muligt. Lige fra universets galakser til den teologiske debat. Han havde sine meningers

mod. Det var der også mennesker omkring ham, der havde. Derfor delte han nogle gange vandene, og hans arbejdsliv i LM blev ikke kun glat og glade dage. Der var bump undervejs. Claus var et superrationelt menneske, og han havde stor tankekraft. Han var dog også følsom. Og muligvis var det i virkeligheden det, der gjorde det spændstigt, energisk og kreativt. Claus fik stor betydning for LM og for nogle af os i LM. Som landsungdomssekretær fik hans forkyndelse væsentlig betydning for unge. Som forlagsleder satte han i mange år et særdeles kraftigt aftryk på

forlagets udgivelsesprofil. Som missionsskolelærer kom han til at præge en lang række af LM's missionærer. Claus var i 1977-1978 primus motor bag oprettelsen og udgivelsen af LMU's blad *Ung og kristen*. På et tidspunkt i 80'erne havde han studieorlov og arbejdede med forståelsen af de frie missionsbevægelser og lægmandsbegrebet. Det satte senere et betydningsfuldt præg på tænkningen og udviklingen i LM. En markant betydning fik hans bog i midt-90'erne med titlen: *Hvad sker når musikken spiller*. Det var et opgør med det åndsdogma-

Claus L. Munk var ansat i en række forskellige stillinger i LM i 34 år, før han gik på efterløn.

tiske musiksyn. Udgivelsen stoppede ikke helt musik-

debatten i LM, men den blev meget afklarende. Bogen var den enkelt-ting, der fik størst betydning for musikdebatten i LM i 90'erne. Claus efterlader sig dybe spor i LM. Det er med stor tak, at vi tænker på hans livslange tjeneste for evangeliet. Vi tænker nu på Claus' hustru, Tove, og resten af familien. I skal have et vers fra Bibelen, Ef 2,5: "...og Gud oprejste os sammen med ham og satte os med ham i himlen, i Kristus Jesus." Vi tror, at Claus nu er sat i himlen, i Kristus Jesus. Æret være Claus L. Munks minde.

Missionærbarn født

Fredag den 2. februar blev David Kofoed-Nielsen født i Arequipa, Peru. Han er søn af Katharine og Samuel Kofoed-Nielsen, der har været missionærer i landet siden 2015. Begge underviser på den lutherske kirkes bibelskole, og Samuel Kofoed-Nielsen underviser også på seminariet SETELA for kommende præster. Parret har i forvejen datteren Elisabeth på to et halvt år.

Missionærer slutter sidst på året

Missionærparret Gry og Per Jørgensen, Tanzania, har besluttet, at de ønsker at stoppe i deres ansættelse med udgangen af 2018. Årsagen er private forhold, som de grundigt har overvejet. Det er med beklagelse, men også med fuld forståelse, at vi har modtaget deres melding. Gry og Per har været ansat siden september 2016 som henholdsvis administrativ koordinator og teamleder. De bor i Dar es Salaam sammen med deres tre børn. Vi havde rigtig gerne set, at de var fortsat længere i opgaverne. Samtidig er vi glade for, at de bliver i Tanzania året ud.

Carsten Skovgaard-Holm,
vicegeneralsekretær og missionsleder

ESSENS ►

What would Ferguson do?

AF PETER RASK
LANDSSTYREMEDLEM
VONRASK@FIBERMAIL.DK

Fodboldklubben Manchester United var i meget lang tid totalt dominerende i deres liga. Ud over deres høje blonde danske målmand var en stor del af forklaringen på succesen, at den legendariske class of 92 brød igennem. David Beckham, Ryan Giggs, Neville-brødrene og Poul Scholes var alle kun unge talenter, da deres træner, Alex Ferguson, gav dem chancen. I starten var der ikke mange, som troede

på dem. Mest berømt er Liverpool-legenden Allan Hansens kommentar om, "at du ikke kan vinde noget med børn". Men han tog fejl og er siden blevet til grin for sine manglende profetiske evner. Når vi starter her i denne Essens, er det, fordi jeg har gjort mig en observation, efter jeg har været med i LS i næsten halvandet år. Der er ikke tale om en åbenbaring, for jeg vidste det egentlig godt i forvejen, men det er blevet mere tydeligt for mig: LM bæres af mange gode ledere, som brænder for evangeliets udbredelse og menighedernes sundhed og trivsel, men det, som har slået mig, er, at vi mangler en class of 92 i LM. Normalt, når vi taler om, hvad vi mangler i LM, er fokus på unge

prædikanter. Men jeg synes også, vi mangler unge ledere. Mennesker, som får lov til at træde i karakter og vise deres kvaliteter. I LS er jeg den næstnyeste med mine 45 år, og når jeg om lidt også skal til LR, vil jeg også der trække gennemsnitsalderen ned. Jeg er med på, at årsagerne til, at yngre mennesker end mig ikke fylder så meget i ledelserne rundt omkring, er mange, og at der ikke er nogen hurtig smutvej til ændringer. Men nogle gange skal vi måske til-lade os selv at stoppe op og spørge, hvad Ferguson ville gøre. Det, han gjorde, var at vise nogle mennesker tillid, og han så dem vokse med opgaven. Han troede på dem og opmuntrede dem og gav dem chancen. Når vi rekrutterer ledere i dag, gør vi det

ofte ved at spørge, om de vil træde ind i noget eksisterende og fortsætte i samme spor. Min oplevelse er, at flere siger nej, fordi de netop ikke vil fortsætte, men forandre, og det er svært. For forandringer kræver mod og udfordrer vores rummelighed. Senest har jeg hørt om, hvordan tidligere formænd har taget frimodigheden fra nye ledere. Og lad mig bare for egen regning sige, at der er totalt uacceptabelt. I stedet burde vi opmun-tre og uddanne flere ledere, som kan lede vores forening med visdom og ydmyghed. Hvor de kan få lov til at vokse med opgaverne, også når de udfordrer vores vaner. For gode ledere er som gode prædikanter ikke en selvfølge. Det er noget, som skal elskes og bedes frem.

tro & mission

Udgiver
Luthersk Mission
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
T 48 20 76 60
E dlm@dlm.dk
W www.dlm.dk
Ekspedition: Man-fre 10-15
(onsdag dog 11.15-15)

Tryk Skive Folkeblad
Oplag 3.600.
ISSN 1601-975X
Tro & Mission (online)
ISSN 2446-4147

Kode til netudgave
181a for 1. kvartal 2018
174m for 4. kvartal 2017

Bibeltitater er fra den autoriserede
oversættelse, © Det Danske Bibel-
selskab 1992.

Redaktion
T 48 20 76 80
E tm@dlm.dk
Birger Reuss Schmidt, konst. ansv.
red. E brs@dlm.dk
Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Ole Solgaard, journalist
Idee og artikelforslag modtages
gerne.
Avisens indhold er ikke nødven-
digvis udtryk for LM's ledelses
holdninger.

Abonnement
Danmark: 410 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 190 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og
Grønland): 510 kr. pr. år.
Netabonnement: 190 kr. pr. år (unge
under 30 år: 100 kr. pr. år)
Alle beløb + 30 kr. i gebyr, hvis man
ikke er tilmeldt betalingservice.
Abonnementet løber, til det bliver
opsagt.
Ved adresseændring bedes
oplyst både gammel og ny adresse.

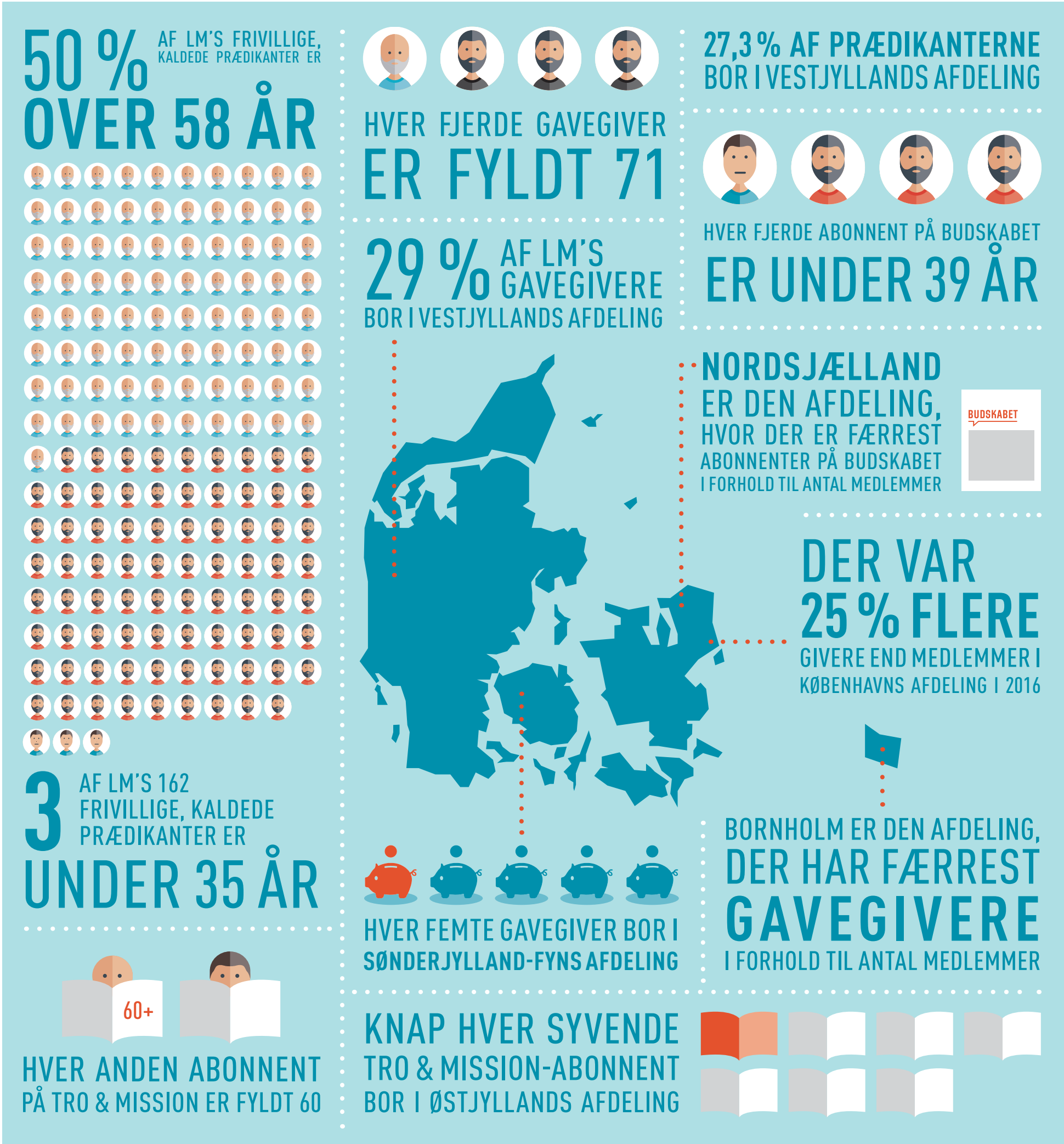
Annoncer
Annoncer til næste nummer skal
være redaktionen i hænde senest
torsdag den 13. marts 2018.
Grundpris: Kr. 10,00 pr. spalte-
limeter
Småannoncer kun for private:
130 kroner for de første 25 ord (inkl.
overskrift).
Derefter 6,50 kroner pr. ord.
Max. 50 ord i alt.

Støt LM
Gaver til missionsarbejdet
sendes til konto 2230 -
0726496390 eller via MobilePay
66288.
Se også dlm.dk/stoet.

FAKTA ▶ Knap hver 13. medlem i Nordsjællands afdeling er kaldet prædikant

Vidste du det?

Dette kendetegner LM'erne som givere, abonnenter og prædikanter

MIRJAM NØRGAARD OG ANNA BRØCHNER ►► Man kunne sagtens kommunikere med de unge, der bor på kollegierne på trods af, at vi ikke talte samme sprog

Løgumkloster Efterskole skal have ny forstander

Løgumkloster Efterskoles (LME) forstander gennem fem år, Niels Kousgaard, har opsagt sin stilling med virkning fra sommerferien 2018. Niels Kousgaard mener, det er godt for skolen med nye kræfter i front. Hans ægtefælle, Birgitte Kousgaard, fortsætter som lærer på LME.

Det skriver bestyrelsen for LME i en pressemeddelelse. Skolens formand Karl Haahr udtaler: "Bestyrelsen tager opsigelsen til efterretning. Vi er taknemlige for den store indsats, Niels Kousgaard har ydet på skolen i en vanskelig periode. Det har været tydeligt, at han brænder for opgaven."

Bestyrelsen er glade for, at Birgitte Kousgaard fortsætter som lærer på skolen, selvom de må sige farvel til hendes mand, og de går straks i gang med arbejdet med at finde en ny forstander, fortæller Karl Haahr. *kl*

Davidskolen søger viceskoleleder

Se yderligere på www.davidskolen.dk.

SEKRETÆR TIL LM'S SEKRETARIAT

Har du overblik og er parat til at yde god service? Så er du måske vores nye "ansigt" udadtil, og den, der vil møde vores medlemmer på en varm, behagelig og professionel måde, hvad enten de skriver, ringer eller kommer på besøg.

Vil du vide mere?

Stillingen er en deltidsstilling, som nuværende er på 65 %. Læs hele stillingsopslaget på dlm.dk/job. Ansøgning sendes til Pauline Stokholm på ps@dlm.dk senest den 15. marts.

Heragården - et § 107 botilbud

- for unge med særlige behov.
- personlig udvikling og botræning
- 13 beboere mellem 18 og 35 år
- kom og bliv klar til at bo selv
- støtte til uddannelse / job på særlige vilkår
- socialt fællesskab

Tlf.: 96 27 31 00

Find os på www.heragaarden.dk

Vi arbejder ud fra de kristne livsværdier med ligeværdighed og næstekærlighed

Danske og cambodjanske unge knyttede bånd

Elever fra Løgumkloster Efterskole oplevede LM's missionsarbejde i Cambodja – og fik fællesskab med beboerne på kollegierne i Siem Reap

Eleverne fra LME's fokuskristendomslinje og eleverne fra det kristne kollegium i Siem Reap.

AF MIRJAM NØRGAARD OG ANNA BRØCHNER
ELEVER PÅ LINJEN FOKUSKRISTENDOM PÅ LØGUMKLOSTER EFTERSKOLE

Når man træder ud af flyet i Siem Reap i Cambodja er varmen det første, man lægger mærke til. Det går ret hurtigt op for en, at varmen føles anderledes end i Danmark.

Det lugter også anderledes, og alt er helt anderledes end hjemme i gode, gamle Danmark.

Cambodja er et land, der er rigt på kultur. Lige fra oldgamle templer fra Angkor-tiden til huse, der er placeret langt oppe på stolper, så de store oversvømmelser, der hvert år rammer Tonle Sap-søen ikke kan nå dem.

Landets styre har et monarki med en konge, der har siddet på tronen siden 2004, og den samme statsminister siden 1985.

Cambodja er et land med et utroligt venligt og imødekommende folkefærd. Altid smilende, altid glade. De ser det positive i stort set al ting og er meget taknemmelige for, hvad de har, selvom det måske ikke er specielt meget i forhold til,

hvad vi tager som en selvfølge i Vesten.

Fællesskab med kristne
Da vi fra Løgumkloster Efterskole besøgte Cambodja, blev vi hurtigt introduceret til en hel masse herlige, unge, kristne mennesker. De bor alle sammen på det kristne kollegium i Siem Reap og studerer for at få en uddannelse.

Man kunne sagtens kommunikere med dem på trods af, at vi ikke talte samme sprog. Den smule engelsk, begge parter kunne, var nok.

En af de første aftener inviterede kollegiet på grillmad og hyggelige ryste-sammen-leg. Vi brugte også en del af de senere dage sammen med dem.

Det tog ikke lang tid at knytte en form for bånd med vores kristne brødre og søstre, der boede flere tusinde kilometer væk hjemmefra. Og vi holder stadigvæk kontakten med dem, for flere elever fik unikke bånd med dem.

Der er blevet delt bedemner fra deres hverdag og fra vores.

Livet som volontør
"Jeg har selv været missionsnær i Tanzania, og jeg

kunne godt lide idéen om at komme af sted. Jeg vidste i hvert fald godt, at jeg ikke skulle blive hjemme."

Sådan lød det fra Katrine Jensen, der er volontør ved "Daughters of Cambodia" i Phnom Penh. Daughters of Cambodia er en kristen organisation, der hjælper prostituerede kvinder med at lægge prostitutionen bag sig og få en ny start på tilværelsen.

Katrine Jensen begyndte som volontør i august 2017 og har nu planer om at afslutte eventyret i starten af sommeren 2018, men er endnu ikke helt sikker.

"Jeg tror, det her er det bedste valg, jeg har truffet i mit liv," fortæller Katrine Jensen om at blive volontør.

Fjendeskoven

Fjendeskoven er et område i Cambodja, der oprindeligt fik navnet, fordi de røde khmerrer befandt sig i området. I dag er det et bosted for omkring 500 meget fattige familier.

Familierne har dårlig adgang til både vand og mad.

Stedet får ingen støtte fra staten, og den eneste skole og det eneste sundheds tilbud, der findes i området, er initiativer, der har fået hjælp

af Luthersk Mission til at komme på benene.

Luthersk Mission er ude i Fjendeskoven for at hjælpe beboerne og give dem medicin.

"Når der er færrest ved klinikkerne, er der en tredive-fyrre stykker, og når der har været flest, er det over hundrede mennesker," fortæller Lisbeth Reuss-Schmidt, der er missionær i Cambodja.

På Løgumkloster Efterskole har vi i øjeblikket et indsamlingsprojekt til Fjendeskoven. Vi gør vores bedste for at samle penge ind. Vi holder arrangementer som en auktionsaften, en challenge-aften og et sponsorkøb for at få samlet så mange penge ind som muligt til de trængende i Fjendeskoven.

Guds gerning

Når vi elever på Løgumkloster Efterskole ser tilbage på den tur, vi var på, oplever vi os styrket i troen.

På trods af at Cambodjas historie er fyldt med massedød og korruption, er troen stærk hos de kristne. Vækkelsen er stor, kirkerne vokser, og frelsesbudskabet bliver prædikeret.

Det kan kun beskrives som Guds gerning.

LEIF RASMUSSEN ►► For at kende sin egen eksistens
må man også kende sine rødder

LM-historien kan lære os meget

Gamle dokumenter i LM's arkiv giver os et billede af, hvordan missionsarbejdet har udviklet sig gennem 150 år, fortæller foreningens to fritidsarkivarer Leif Rasmussen og Christian Lund

AF KARIN BORUP RAVNBORG

De ser ikke ud af meget – de få hylder med arkivmateriale, der er presset sammen i det lille kælderrum under Luthersk Missions sekretariat i Hillerød.

Men trækker man et af de mange ringbind ud eller dykker ned i hængemapperne, gemmer der sig mange spændende dokumenter, fotos og klenodier fra foreningens 150 år lange historie.

Her finder man falmende billeder af LM's stifter Christian Møller, en kopi af hans ordinationsbrev og selve protokollen med referatet fra det stiftende møde på Bornholm den 1. marts 1868, underskrevet af Christian Møller.

Desuden rummer arkivet håndskrevne breve, referater, regnskaber og anden værdifuld korrespondance om LM's arbejde, der er blevet bevaret gennem tiden.

"Det er selvfølgelig særligt interessant i et jubilæumsår som dette, hvor LM fylder 150. Men det er også vigtigt, fordi det er et betydeligt

En gang om ugen mødes de to gamle kolleger, Leif Rasmussen og Christian Lund, på LM's sekretariat i Hillerød, hvor de forsøger at holde styr på foreningens arkiv.

stykke missionshistorie, vi har liggende her. De bevarede materialer giver os et billede af, hvordan vores missionsbevægelse har udviklet sig," siger tidligere generalsekretær Leif Rasmussen.

Vigtigt for eftertiden Siden han forlod posten i LM for snart 13 år siden, har han sammen med sin forhenværende kollega Christian Lund stået for at sortere og systematisere de mange dokumenter og billeder i arkivet, så det er til at finde rundt i for eftertiden.

"Det er aldrig til at vide på forhånd, hvad der kan være interesse for om 20 år," siger han.

FOTO: KARIN BORUP RAVNBORG

"Vi oplever af og til, at folk ringer og spørger, hvad vi har liggende af materialer om et bestemt emne. Det kan være i forbindelse med et jubi-

læum i en af afdelingerne, eller en studerende, der skal skrive en opgave om dele af LM's historie." Da både han og Christian

Lund var ansat i LM gennem mange år, har de begge et godt kendskab til den nyere del af LM's historie. Den viden bruger de til at få dokumenteret materialer, der ikke er dateret, og så vidt muligt navngivet personer på billeder, så længe der er nulevende efterkommere, der kan hjælpe med det.

Ryd op i gemmerne De allervigtigste materialer bliver opbevaret i en brandsikker boks i kælderen, og der findes også materialer rundt på lokalhistoriske arkiver, som for eksempel Bornholms Museum, hvor Christian Møllers gamle "skrivekugle" er opbevaret.

Derudover er de to arkivarer interesserede i at vide, hvad der ellers gemmer sig af bevaringsværdigt materiale rundt i landet – i kredse eller hos enkeltpersoner. Ikke nødvendigvis for at samle det hele i arkivet i Hillerød, men for at få det registreret centralt, så man kan finde frem til det igen.

Derfor opfordrer de alle, der rydder op i gamle gemmer, til at give et praj, hvis

de finder billeder og dokumenter, der har tilknytning til LM's arbejde.

"Vi vil gerne vide, hvis man finder noget, der kunne have interesse for LM. Vi kan lære meget af historien – hvordan man samledes førhen, og hvilke emner man var optaget af. For at kende sin egen eksistens, må man også kende sine rødder," siger Leif Rasmussen.

På Betlehems marker Christian Lund viser begejstret et af arkivets klenodier frem: Originaludgaven af den kendte julesang *På Betlehems marker* skrevet af Christian Wolffsen, der bidrog med mange sange til sangbogen *Aandelige Sange for Søndagsskolen og Hjemmet*, som Christian Møller udgav i 1876.

Den håndskrevne sangbog er et arvestykke, som forfatterens oldebarn, den nu 94-årige Birta Pehrsson, har foræret til LM's arkiv.

"Det var heri, Christian Wolffsen skrev sine digte og sange. Og nogle steder har han også skrevet sine noter," fortæller Christian Lund.

Tyrkere kommer til tro på Jesus i stort tal

Martin de Lange har arbejdet blandt tyrkisktalende muslimer i Europa i 25 år

AF KAJA LAUTERBACH

"Gud gør store ting i Tyrkiet, ja, i hele Europa. Der bliver oprettet en ny kristen menighed for tyrkere i Tyskland hver måned. Vi kan slet ikke følge med."

Det siger Martin de Lange, der siden 2012 har arbejdet med evangelisation blandt tyrkere i en af de sydlige forstæder til Paris.

Evangelist Anker Nielsen, der arbejder blandt tyrkere i den københavnske forstad Ishøj, havde inviteret ham til Danmark for at kunne lære af hans store erfaring.

"Martin de Lange er det menneske i Europa, der har

størst erfaring i evangelisation blandt tyrkere, og jeg har brug for hans hjælp til at fokusere på det rigtige," siger Anker Nielsen.

En million tyrkere 50-årige Martin de Lange er født i Sydafrika. Han er oprindelig uddannet politiassistent, men Gud kaldte ham til at blive missionær i Tyrkiet. Han arbejdede i landet i 14 år og plantede fire nye menigheder i den sydøstlige del af Tyrkiet.

Efter at tre missionærer blev myrdet i byen Malatya i 2007, bad de tyrkiske myndigheder ham forlade landet. Han rejste tilbage til Sydafrika, men fik efter kort

tid en invitation fra organisationen OM i Frankrig til at være med til at begynde et arbejde blandt den million tyrkere, der bor i Frankrig.

"Jeg var ikke interesseret, men svarede, at jeg ville bede over det. Enden på historien blev, at jeg og min hustru flyttede til Paris i 2012," siger Martin de Lange.

Ekspllosion af nye kristne Da Martin de Lange flyttede til Frankrig, var der kun én lille tyrkisk kristen menighed i landet, men i de fem år, Martin de Lange og hans kone har boet i Frankrig, har de plantet syv kirker over hele landet, og de oplever

FOTO: AMALIE PUGGAARD POULSEN

Martin de Lange har arbejdet med evangelisation i Tyrkiet i 14 år, og siden 2012 blandt tyrkere i Frankrig.

ofte muslimer, der kommer til tro på Jesus.

"Det, vi har oplevet siden da, er ikke vækst – det er en eksplosion. Vi kan slet ikke følge med til alt det, som Gud gør," siger han med et stort smil og beskriver Gud som et over-ivrigt barn, der bare vil nå ud til alle tyrkere i landet med evangeliet.

"Vi har brug for mange ting, men det største behov er flere mennesker, der involverer sig i evangelisation blandt tyrkere," siger han.

"Missionærer og missionselskaber må være klar til at sætte deres resurser ind dér, hvor Gud er i gang, og lige nu arbejder han blandt tyrkerne."

Kender du en blind eller svagsynet...? Så henvis til KABB!

- Bibelen og kristen litteratur på CD-lydbog
- Gratis udlån til blinde og svagsynede
- Mere end 1000 titler - og altid nye på vej
- Katalog på www.kabb.dk
- Årligt sommerstævne

Kristeligt Arbejde Blandt Blinde

tlf.: 7591 0255
post@kabb.dk
www.kabb.dk

EVANGELISK LUTHERSK NETVÆRK SØGER NY LANDSLEDER

Deler du visionen om at samle lutherske kristne i Danmark?

Er du organisator, netværker og praktisk kommunikator, med interesse for dansk kirkeliv, så håber vi, at du vil overveje at blive ELN's nye landsleder! Vi tilbyder en stilling på 75% i et spændende arbejdsmiljø, med engageret medspil fra både ansatte og frivillige medarbejdere samt landsledelsen.

Både mænd og kvinder opfordres til at søge stillingen!

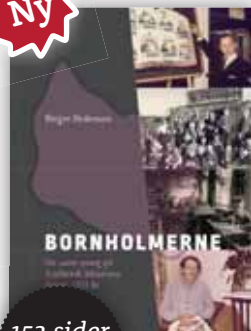
Se mere på luthersk-netvaerk.dk, og send en ansøgning senest d. 9. april 2018.

EVANGELISK LUTHERSK NETVÆRK

Nye bøger fra LogosMedia

Ny

152 sider
149,95 kr.

BIRGER PEDERSEN

Bornholmerne

De satte præg på Luthersk Missions første 150 år

Bornholm har spillet en afgørende rolle i LM's 150-årige historie. Her blev LM stiftet, og herfra sendte man missionærer til andre dele af Danmark.

»Bogen viser, at den kirkehistorie, vi trækker frem ved jubilæerne, blev skabt af personer, som levede et almindeligt menneskeliv, på godt og ondt«

Finn Aa. Rønne, dr.theol og lektor i kirke- og missionshistorie på DBI

Ny

144 sider
149,95 kr.

PER BØNDERGAARD

Således elskede Gud

Refleksioner over Bibels 3,16'ere

Johannesevangeliet kapitel 3 vers 16 er et bibelvers, som rigtig mange kristne kan udenad - og med god grund.

Men hvordan forholder det sig egentlig med de mange andre 3,16-vers i Bibelen? Har de også noget væsentligt at sige os? Per Bøndergaard gik på opdagelse i disse vers, og resultatet af rejsen blev denne andagtsbog, der rummer refleksioner over alle Bibels 3,16'ere.

Lohse | LogosMedia | Credo | Fokal | Kolon | Refleks
Forlagsgruppen Lohse · 75 93 44 55 · info@lohse.dk

KIRKE ►

FOLKEKIRKENS MELLEMKIRKELIGE RÅD ►► Der må gøres en aktiv og målrettet indsats for at være til stede i forhold til de nye befolkningsgrupper

Fokus på alle nydanskere

Folkekirken udvider asylsamarbejde til også at gælde immigranter

AF BIRGER REUSS SCHMIDT

Det tre år gamle Folkekirkens Asylsamarbejde udvider nu sin målgruppe og skifter navn til Folkekirkens Migrantsamarbejde. Det betyder, at det får fokus på alle typer af immigranter og deres efterkommere, som udgør 13 procent af Danmarks befolkning.

Mens 86 procent af danskerne med dansk oprindelse er medlemmer af folkekirken, gælder det kun 18 procent af de vestlige indvandrere og efterkommere og mindre end tre procent af de ikke-vestlige.

"Hvis folkekirken ønsker

FOTO: FOLKEKIRKENS MELLEMKIRKELIGE RÅD

at videreføre sin traditionelle rolle som kirke for hele folket i Danmark, må der gøres en aktiv og målrettet indsats for at være til stede og bringe sig selv i spil i forhold til disse nye befolkningsgrupper," skriver Folkekirkens Mellemkirkelige Råd

på sin hjemmeside.

Folkekirkens Migrantsamarbejde tilbyder sognene viden, inspiration, erfaringsudveksling, materialer og anden konsulentbistand. Desuden vil migrantsamarbejdet have en rolle i udviklingen af nye tiltag, der på

et overordnet plan kan understøtte folkekirkens møde med migranter i Danmark.

Folkekirkens Migrantsamarbejde er etableret som en arbejdsgrænse under Folkekirkens mellemkirkelige Råd og med Søren Dalsgaard som koordinator.

Nye ELN-menigheder

To nye menigheder med tilknytning til Evangelisk Luthersk netværk (ELN) er nu officielt stiftet.

Thisted Bykirke er en valgmenighed, der også er tilknyttet Indre Mission og holder sine gudstjenester i IM's missionshus. Der planlægges foreløbig gudstjenester hver tredje uge. Mellem 45 og 70 har deltaget i de tilkaldede gudstjenester, der har været holdt i de sidste tre år. Sognepræst Carsten Riis Jensen, Møborg, har i en periode på et år fået orlov på ti procent til at kunne hjælpe valgmenigheden i gang.

Aarhus Frimenighed begyndte at holde månedlige gudstjenester i efteråret 2017 på Jakobsolen. 21. januar 2018 var cirka 35 personer med til gudstjenesten, hvor Klaus Dahl blev indsat som ulønnet præst i menigheden.

ELN har 23 valg- og frimenigheder samt 13 sognemenigheder eller menighedsfællesskaber i sit netværk. **brs**

Nye ansatte

Ordet og Israel har ansat den 40-årige Morten Vartdal i en deltidsstilling som bibelunderviser og forkynder fra 1. august 2018.

Der er tale om en nyoprettet stilling, hvor Morten Vartdal, der er lærer, primært skal virke i de lokale kristne fællesskaber i Danmark.

Kristeligt Forbund for Studerende (KFS) har pr. 1. august 2018 ansat psykolog Nanna Gummesen Ellerbek som ny lærer på KFS' ledertræningscenter (LTC). Hun afløser Hanne Terp Legarth.

Julie Thingmann Christensen afløser Jan Pahus Nissen og bliver sekretær for både gymnasiale og videregående studerende i Nordjylland, mens Rebekka Barbara Friis Rasmussen bliver ny gymnasiesekretær i Østdanmark. Hun afløser Lisa Rom Boye. **brs**

KERNEHUSET

Medarbejder til barselsvikariat

Kernehuset er et bofællesskab, hvor der bor 12 voksne mennesker med nedsat psykisk og/eller fysisk funktionsevne.

Formålet er at danne rammen om et kristent hjem. Vores opgave er at være med til at højne livskvaliteten for den enkelte og tage vare på de udfordringer, som deres handicap medfører.

Vi søger:

- En medarbejder der er uddannet pædagog, sygeplejerske, ergoterapeut eller anden faglig relevant uddannelse, på 30 timer ugentligt

Ansøgningsfrist 15/3 2018 kl. 12.00.

Se et mere udførligt opslag på vores hjemmeside: www.kernehuset-ans.dk.

Vi er medlem af Kristelig Handicapforening i Danmark.

Forstander

Blå Kors Hjemmet Skannerup

blaa Kors.dk

Vi søger en forstander til vores bo- og behandlingstilbud i Skannerup ved Silkeborg, som vil stå i spidsen for arbejdet med at hjælpe udsatte mennesker og lede en flok engagerede medarbejdere og frivillige.

Du skal have erfaring med at arbejde med udsatte mennesker og også gerne misbrugsbehandling. Din grundlæggende uddannelse er diakon, socialpædagog, socialrådgiver eller lignende, og derudover har du en lederuddannelse.

Stillingen er på fuld tid med start snarest muligt.

Ansøgningsfrist er onsdag den 28. marts kl. 12.00
Find stillingsopslaget på blaa Kors.dk/job

BLÅ KORS + DANMARK

REPRÆSENTANTER fra hele den store LM-familie havde taget turen for at deltage i det store festarrangement

LM’ere fejrede stor familiefest

Over 1.000 børn, unge og voksne var samlet lørdag den 3. marts i Lillebæltshallerne i Middelfart

AF KARIN BORUP RAVNBORG

Der var indbudt til den helt store familiefest, da LM lørdag fejrede 150-års jubilæum i Lillebæltshallerne i Middelfart.

Det var da også repræsentanter fra hele den store LM-familie – spædbørn i barnevogne, børn, der løb og legede, ungdomsflokken og en stor portion voksne og ældre – fra Nexø i øst til Ringkøbing i vest, som havde taget turen for at deltage i det store festarrangement.

Overalt i hallerne og på gangene var der en livlig summen af liv, snak og gensynsglæde. Nogle var kommet samlet fra kredsen i bus, andre bare to i bilen, men alle med en spænding og forventning om at fejre LM's jubilæum sammen med brødre og søstre i troen.

Børnemusikkonsulent Simon Bartholdy ledte hele forsamlingen med fagter og "egyptiske moves" til sangen Farao, lad hele folket gå.

Herefter kom alle op at stå, mens børnemusikkonsulent Simon Bartholdy til stor morskab ledte hele forsamlingen med fagter og "egyptiske moves" til sangen Farao, lad hele folket gå, inden børnene gik til deres eget arrangement.

Konfetti og lovsang
Aros-koret fra Aarhus havde sammensat et flot potpourri af kendte sange.

Efter en festlig quiz mellem LM's tre generalsekretærer og forsamlingen trykkede de to konferencier på en knap og udløste et væld af guldkonfetti ud over salen som en festlig afslutning på middagen.

Derefter samledes alle deltagere til et lovsangsarrangement, ledet af musikkonsulent Christian Engmark og det til dagen sammensatte lovsangsband.

Her holdt generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen en prædiken med fokus på ungdommen og fremtidens LM og satte på den måde punktum for en festlig dag, hvor alle generationer i LM fra hele landet var med til at fejre den store dag.

Mangfoldigheden fejret
LM-familiens mangfoldighed kom da også tydeligt til udtryk allerede ved åbningsgudstjenesten.

Her prædikede tidligere generalsekretær Jens Ole Christensen, som i dagens

anledning havde valgt at tage præstekjole på. Det var med til at markere spændvidden fra den mere folkekirkelige gudstjenesteform til den lavkirkelige uhøjtidelige form med lovsang og plads til børnefamilier.

I hallen ved siden af var dækket op til den helt store familiefest med hvide duge, lakseforret og buffetborde. Mens videoen fra LM's 100-års jubilæum i 1968 blev vist, gik de mange tilmeldte ind og fandt en plads ved bor-

dene. Der var også til dagen forfattet en lejlighedssang, der på en kærlig og selvironisk måde lavede sjov med nogle af LM's kendetegn.

Fra scenen ledte de to konferencier, Hanne Rasmussen og Noa Szilas, på

kyndig måde forsamlingen gennem middagens program. Der var videoindsat fra "bedstemor" Fredensborg, som fortalte om børnearbejdet, da hun var ung, og et mere nutidigt glimt fra en flok juniorer i Kolding.

Verdenshistoriens største kærlighedserklæring

**Jesus, der gav sit liv for at frelse mennesker, siger: Mig er givet al magt!
Det er grundlaget for al mission, sagde tidligere generalsekretær i prædiken ved festgudstjeneste**

AF KAJA LAUTERBACH

Al, alle, alt, alle. I missionsbefalingen, som Jesus giver sine disciple i Matt 28, bruger han ordet "al" fire gange i lidt forskellige former.

"Det ord overgår alt andet. Det ligger dybt, dybt nede i LM's dna – det ser vi også i sloganet for LM's 150-års jubilæum: *Alle tiders mission.*"

Det sagde tidligere generalsekretær i LM Jens Ole Christensen i sin prædiken ved formiddagens festgudstjeneste. Her dvælede han ved hvert af de fire "al"-ord.

Mig er givet al magt
En politisk valgkampmed-

arbejder prøver at skabe magt til ham eller hende, han arbejder for. Det gør en missionær ikke, for hans arbejdsgiver har allerede al magt.

Det forklarede Jens Ole Christensen, der var generalsekretær i LM fra 2005-2015. Det betyder, at han kender LM indefra, men også, at han flere gange har stået i situationer, hvor han har spurgt Gud, hvad han havde gang i.

"Guds handlemåde kan være en gåde, men også en befrielse," sagde han.

"Jeg kan hvile i, at jeg ikke skal redde Gud, og det er ikke mig, der skal have kraft til, at mennesker hører og

tager imod evangeliet. Det bor nemlig et andet sted end hos mig."

Jens Ole Christensen påpegede, at når Gud vil frelse verden, bruger han mennesker, der selv har brug for frelse.

"Da Jesus kaldte sine disciple sammen for at give dem missionsbefalingen, mødte kun 11 ud af 12 op. Men Gud rystede ikke på hånden, for magten var ikke deres."

Alle folkeslag
"Det er Jesus, Sønnen, der ofrede sit liv for menneskers frelse, der siger: Mig er givet al magt!" anførte Jens Ole Christensen.

"Han, der elsker verden så højt, at der ikke bor ét menneske på jord, uden at det er Guds elskede."

"Og præcis det budskab kalder til mission. Der må ikke være et eneste menneske på jorden, der ikke hører verdenshistoriens største kærlighedserklæring og bliver udfordret til at tage imod den," sagde den tidligere LM-general.

Han mindede også om, at Jesus kobler spørgsmålet om, at budskabet om ham skal forkyndes for alle folkeslag, sammen med, hvornår han kommer igen.

Alt det, jeg har befalet
Jesus kalder ikke bare men-

nesker til at være kristne i ydre forstand, men til at de skal blive disciple. Han kalder dem til at vokse i tro og hellighed.

"Det gælder i international mission, men også mission i Danmark," sagde den nuværende sognepræst i Fredens-Nazaret Sogn på Østerbro i København.

Her står han dagligt i udfordringen med, hvordan man skal brolægge vejen fra dansk kulturkristendom til discipelskab.

Alle dage
Jens Ole Christensen slog fast, at ligesom ikke ét menneske er uden for Guds kærlighed, er ikke ét sekund

uden for hans omsorg.

"Det gælder alle dage og alle slags dage."

Festgudstjenesten sluttede med, at Jens Ole Christensen læste missionsbefalingen endnu engang. Men denne gang var det sammen med forsamlingen, der i kor sagde de fire gange "al". På den måde blev Guds indgreb understreget og fremhævet:

"Mig er givet al magt i himlen og på jorden. Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer. Og se, jeg er med jer alle indtil verdens ende."

150
ALLE
TIDERS
MISSION!
LUTHERSK MISSION 1868-2018

ASTA OG KARSTEN HAUGE MORTENSEN ►► Vi kommer i en meget lille menighed, så derfor er det dejligt at komme og fejre jubilæet med så mange andre mennesker

"Vi er af sted som familie – far, mor og datter."

Kirsten fortæller: "Vi er her, fordi vi er LM'ere, og altid er kommet i LM. Så vi er selvfølgelig en del af festen. Og så har vi glædet os til at se de mennesker, som vi måske kun har set billeder af, og at være med i et fællesskab omkring mission."

Hendes datter Karoline fortæller: "Jeg tog med, fordi mor og far spurgte mig, om jeg havde lyst til at komme med. Jeg synes, det er meget hyggeligt at være her, og det er noget helt specielt at være med til et 150-års jubilæum."

Kirsten og Karoline Jensen, Arnum i Sønderjylland

Jubilæumsdagen begyndte med formiddagskaffe og mulighed for at hilse på venner fra nær og fjern.

"Vi er en hel flok på 45 af sted fra vores område. Vi er kommet i bus, fordi der er en i forsamlingen, der er chauffør. Det gjorde lige, at det ikke blev så dyrt for os at komme af sted."

"Vi har glædet os rigtig meget til dette arrangement. Der er så mange, vi kender, og det er så hyggeligt at snakke med dem. Og så er det godt at være så mange sammen om at høre Guds ord."

"Det glæder os at se, at der også er nogle unge blandt os – det var rigtig dejligt at høre LMH-koret synge. Det gjorde de rigtig godt."

Ella og Mourids Mouridsen, Barde ved Videbæk

Den "hemmelige knap" blev omsider udløst og sendte en regn af guld ud over festdeltagerne.

Luthersk Missions Højskoles kor sang for en fyldt hal ved formiddagens gudstjeneste.

"Det er helt fantastisk at være her. Vi kommer i en meget lille menighed, så derfor er det dejligt at komme og fejre jubilæet med så mange andre mennesker."

"Vi har glædet os meget til at møde folk – både fra min tid som ansat (Karsten) – og alle dem, vi kender fra rundt i landet."

"Der er bare sådan en dejlig feststemning her, og det er et rigtig godt at bruge konceptet med en familiefest. Det giver os alle sammen en stor, fælles oplevelse, og man mærker tydeligt sammenhængen med de andre – at vi hører sammen og er fælles om det her."

Asta og Karsten Hauge Mortensen, Ringkøbing

LIS OG HANS ERIK SODE-LARSEN ►► Det har været en helt fantastisk oplevelse af være med til – skønt at sidde så mange samlet og mærke et rigtig stærkt fællesskab omkring den kristne tro

900 personer deltog i festmiddagen med god mad, snak, sang, taler og indslag.

De tre generalsekretærer indgik en venskabelig dyst mod hinanden og festdeltagerne – blandt andet om, hvad LM'erne foretrækker at få serveret til kaffen.

Sidst på eftermiddagen var der lovsangsgudstjeneste, hvor både børn og voksne deltog.

"Onkel Bartholdy" fik alle 1.000 festdeltagere op af stolene for at lave fagter til sangen om Farao, der ikke ville lade israelitterne gå.

Alle gæster fik mulighed for at skrive en jubilæumshilsen til LM.

"Vi var med til LM's 100-års jubilæum i 1968 og også jubilæet i 1993, så selvfølgelig skulle vi også med til 150-års jubilæet."

"Og vi må bare sige, at det har været en helt fantastisk oplevelse af være med til. Hele arrangementet har været så gennemført. Det var både underholdende, men også opbyggeligt at høre de tre generalsekretærer fortælle."

"Det har været skønt at sidde så mange samlet og mærke et rigtig stærkt fællesskab omkring den kristne tro. Så det har i høj grad levet op til vores forventninger."

Lis og Hans-Erik Sode-Larsen, Hillerød

Nogle af festens mindste deltagere har fundet sig et roligt sted i en pause.

**ALLE
TIDERS
MISSION!**
LUTHERSK MISSION 1868-2018

NIELS CHRESTEN ANDERSEN ►► Det var en god anledning til at fejre begyndelsen i respekt og taknemmelighed og fokusere på de kristne kerneværdier, der fortsat er vores grundlag

Det var på Bornholm, det begyndte

Trods snestorm samledes omkring 150 bornholmere på selve LM's fødselsdag til jubilæumsfejring i Rønne

AF KARIN BORUP RAVNBORG

Historiens vingesus blæste sammen med snebygerne hen over "Solskinsøen" torsdag den 1. marts. Her fejrede LM's afdeling på Bornholm selve 150-års dagen med en række festlige markeringer.

Først på kirkegården i Rønne, hvor en lille flok LM'ere havde trodset vejret for at markere dagen ved at lægge en krans på stiftet af LM, Christian Møllers gravsted. En del flere – omkring 150 mennesker – var mødt op til kaffe og fødselsdagskringle i missionshuset på Dr. Kabellsvej.

Trodsede snebygerne
Lige indtil dagen før havde udsigten til snefygning og trafikale problemer ellers fået arrangementet til at læne sig op ad en aflysning.

Alligevel valgte arrangørerne at gennemføre de planlagte festligheder for dem, der turde begive sig ud

Selve Christian Møller kom på besøg i missionshuset i Rønne (Ebbe Kaas t.h.) sammen med en anden af LM's forfædre, L.P. Elleby (Birger Pedersen).

i snemasserne. Flere LM'ere fra forskellige steder på øen havde pakket bilen med dyner og sneskovle, og andre igen havde forberedt sig på at overnatte hos familie og bekendte i Rønne.

Besøg af LM's forfædre
Det var her, det skete – på Bornholm – da Luthersk Mission blev stiftet for 150 år siden. Foredrag af tidligere generalsekretær Leif Rasmussen og skoleleder Ebbe Kaas belyste, hvordan det hele startede med fokus på foreningens stiftere og deres store betydning for dansk kirkeliv.

Selve Christian Møller var da også på programmet senere under festaftenen, hvor han kom på besøg i skikkelse af Ebbe Kaas sammen med en anden af LM's forfædre, Lorents Peder Elleby (alias prædikant Birger Pedersen), som har

beriget LM med en stor og værdifuld sangskat.

På grund af vejrforholdene måtte to af de indbudte kor melde fra, og aftenens program blev da også afkortet, så folk kunne komme sikkert hjem i god tid, inden vejene sneede til igen. Ø-

koet under ledelse af Lis Gudbergsson satte en flot musikalsk kolorit på jubilæumsfesten ved at synge tre af de gode, gamle LM-sange.

Derefter talte generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen blandt andet om den arv, han selv som ung LM'er

fik med sig fra "dem, der gik foran" og om, hvordan daværende afdelingssekretær på Bornholm, Gunnar Svendsen, havde opmuntret ham, en ulærd smedelærling, til at følge sit kald om at blive prædikant.

Festen fortsætter
"Det var godt, at vi valgte at gennemføre jubilæumsarrangementet i dag – også selv om vejret desværre forhindrede mange i at komme," siger medlem af afdelingsstyrelsen og formand for jubilæumsudvalget, Niels Chresten Andersen.

"Det var en god anledning til at fejre begyndelsen i respekt og taknemmelighed og fokusere på de kristne kerneværdier, der fortsat er vores grundlag den dag i dag."

Jubilæet fortsætter resten af året med foredrag i missionshusene rundt på øen og markeringer på lejrstævnet på LM-lejren den 17. juni og ved Almindingsmødet søndag den 19. august.

FOTO: KARIN BORUP RAVNBORG

Tre generaler mod LM'erne i Middelfart

En dyst skulle afgøre, om det er menige LM'ere eller generalsekretærer, der ved mest om LM's historie

AF KAJA LAUTERBACH

"Jeg tror, det er bedst, vi mødes!"

Et filmklip i bedste Godfather-stil afslørede, hvordan LM's nuværende generalsekretær, Søren Skovgaard Sørensen, på meget alvorlig vis havde indkaldt sine to forgængere, Leif Rasmussen og Jens Ole Christensen, så de sammen kunne forberede sig på en dyst mellem de tre og de 1.000 LM'ere, der deltog i jubilæumsfesten i Middelfart.

Emnet var: Hvem ved mest om LM's historie?

Alle spørgsmål havde tre svarmuligheder, som LM'erne kunne vælge imellem ved at holde et stykke farvet papir i luften. De tre generalsekretærer måtte selv tænke sig frem til et svar,

som de skrev på en blok, og som Noa Szilas, der ledede slagets gang, læste op.

Hedningemission, ellipser og pærer
Det begyndte med det vigtigste spørgsmål: Hvad vil LM'erne helst have til kaffen? Her landende svaret i forsamlingen på enten kage eller boller med smør.

Andre spørgsmål var:

- Hvad var oprindelsen til hedningemissionen?
- Hvor og hvornår var den første LM-sommerlejr?
- Hvad betyder udtrykket "ellipse-model"?

Indimellem supplerede de tre generaler med historisk viden og anekdoter. For eksempel fortalte Leif Rasmussen, at *Missionsvennen* (nu *Tro & Mission*) blev oprettet, så breve fra den første hedningemissionær,

LM'erne deltog i afstemningen ved at holde farvede kort i luften.

J.M.T. Winther, kunne blive distribueret blandt LM'erne. Han mente også, at en pære er en bedre beskrivelse end en ellipse af mange LM'eres forhold til folkekirke og missionshus.

"De fleste har nemlig mere tyngde i den ene del end i den anden," forklarede han.

Store forandringer venter for LM
Det sidste spørgsmål gik

på, hvad det er vigtigt, at LM tager med i fremtiden? Forsamlingen var enige om, at arbejde blandt børn, international mission og lokalt arbejde har lige stor tyngde.

Efter det blev nuværende generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen udfordret på sine visioner for LM. "Hvad tror du, kendetegner LM om 150 år?" spurgte Noa Szilas.

"Jeg tror, der vil være en overvægt af farvede prædikanter og missionærer. Jeg tror også, at LM er vokset, fordi vi er fusioneret med nogen – men det er en beslutning, der er taget uden for LS, ligesom international mission blev startet op af sønderjyderne alene," svarede han.

Indslaget sluttede med, at nogle "signaler" fra fremtiden antydede, at der er sket store forandringer i LM i 2068. Blandt andet vil sekretariatet ligge på Lolland, og landbrugslinjen er genindført på LMH med hovedvægt på insektavl.

FOTO: NOREA MISSION

TEMA | LIDELSE

SØREN BRINK KRISTESEN ►► Gud er hos os, selv når vi føler det modsatte. Han er hellig og over vores fatteevne. Men i Jesus ser vi, at Gud elsker os og vil os det godt

Nu tør jeg nærme mig Gud igen

Søren Brink Kristesen havde lagt Gud på is efter at have mistet sin lille dreng

AF OLE SOLGAARD

Først døde hans lille søn. Så døde hans bror. Det har sat dybe spor hos 39-årige Søren Brink Kristesen, og det har også påvirket hans forhold til Gud.

I februar 2012 blev Villads, der var to et halvt år, syg. Han kunne ikke støtte på sine ben og blev indlagt på sygehuset. Det gik lidt op og ned et par uger, hvor lægerne havde svært ved at fastlægge, hvad han fejlede. Torsdag den 1. marts lå han i medicinsk koma på grund af en blodforgiftning. Dagen efter skete der en menneskelig fejl.

"Sygeplejersken kalder os ind, for Villads er akut dårlig. En masse personale er i gang med at genoplive ham. Hans arme og hænder er kolde. Helt spontant falder Anette og jeg på knæ ved sengen og bønfaller Gud om at gribe ind og hjælpe lægerne. Villads bliver kørt på operationsbordet, og efter en time kommer der dårligt nyt: Villads er død. En vene er revet over ved anlæggelsen af kateteret, så han er forblødt," fortæller en bevæget Søren om den lange fredag i 2012.

Familien mistede fodfæstet

Han bor i en pæn villa i Aalborg sammen med sin kone, Anette, og deres tre drenge på fire, 11 og 13 år. Men i lang tid var hjemmet et "sorgens hus". De savner alle den fjerde dreng, Villads.

"Vi var helt ude af os selv, da Villads døde. Vi mistede fodfæstet og magtede intet. Men heldigvis var der en enorm støtte og opbakning fra familie, venner og Aalborg Frimenighed, som sørgede for daglige besøg, mad og rengøring i en lang periode."

"Vi forsøgte at få hverdagen til at fungere, og vi op-søgte også det, der normalt gjorde os glade, men det var som et stort hul, man ikke kunne komme op af igen. Vi havde mest lyst til bare at dø. Der var ikke noget ved noget som helst," fortæller Søren åbenhjertigt, mens

"Vi er begyndt forsigtigt at opbygge en tillid til, at Gud er med på en eller anden måde, også da vi havde distanceret os fra ham," siger Søren Brink Kristesen fra Aalborg om tiden efter, at han mistede først sin søn og så sin storebror.

Anette lægger sig med den hovedpine, der stadig plager hende.

Var ved at opgive troen og lagde Gud på is

I årene op til Villads' død oplevede parret et meget nært forhold til Gud. Men hele forløbet har været en hård prøvelse for deres tro.

Det første år levede de nærmest i en boble. De eneste refleksioner, de havde om Gud her, var, at de havde

►► Jeg forstår stadig ikke Gud, men det har fået nogle brikker i mit gudsbillede til at falde på plads. Jeg er blevet mere opmærksom på evighedspektivet. Gud vil os det godt; han har jo sendt Jesus til os

Søren Brink Kristesen

svært ved at forstå ham.

Efterhånden blev Sørenns forhold til Gud anstrengt. Det var svært at bede, og det føltes belastende at være til gudstjeneste i menigheden. Selve det at tro oplevede han ikke som en resurse, men som en ekstra sorg i sorgen.

"Gud kunne jo have benyttet anledningen til at gribe ind, da vi faldt på knæ på hospitalsstuen, men han gav ikke det svar, vi havde håbet."

"Indimellem var vi ved at opgive troen og lagde Gud på is. Hvorfor skulle vi bede til Gud om små ligegyldige ting, når han ikke greb ind, da det virkelig gjaldt? Med hovedet vidste vi godt, at Gud har retten på sin side, men vi følte, at Gud havde handlet uret. At bede til ham var som at bokse ud i luften."

"Jeg kunne bedre forholde mig til Jesus, som havde givet sit liv for os for at åbne himlen, men Gud som almægtig far var ikke let at kære."

"For to år siden indså vi, at vi havde brug for at nærme os Gud igen. Ellers var vi bange for at glide ud af tro-

►► Min længsel efter at dø blevet erstattet af en længsel efter det evige liv. Det er et mere positivt syn på livet både nu og senere

Søren Brink Kristesen

en. Vi oplevede en blokering i vores forhold til ham."

Mange har bedt for familien, men det lindrede ikke sorgen. Glimtvis fik Anette og Søren dog en fornemmelse af, at Gud var der – midt i sorgen.

Dødssyg brors ord løsnede

Der skete så i 2016 det triste, at Sørenns storebror Chresten fik konstateret kræft.

"Chresten lagde sit liv i Guds hånd og troede på, at Gud havde styr på det. Jeg tænkte, at det vidste han ikke noget om. Jeg havde jo erfaret, at Gud ikke altid griber ind," fortæller Søren.

Brødrene havde flere snakke, og Chresten var fast i sin tro, når det hele ramlede – også da han blev klar over, at han snart kunne dø. Kort før hans død kørte Søren 300 kilometer fra Aalborg til Sønderjylland for at snakke nogle vigtige ting igennem med ham.

"Da sagde Chresten til mig: 'Gud er helbredelsens Gud. Nogle gange helbreder han med det samme, nogle gange efter noget tid, og andre gange først når vi er hjemme i Himlen.'"

Da hele familien en uge senere var sammen ved Chrestens dødsleje på sygehuset, gentog han den sætning, mens han selv kæmpede.

"De ord i den sammenhæng løsnede noget op i mig og mit forhold til Gud. Chresten ønskede livet, og det var bestemt ikke letkøbt for ham at sige det, når han var dødssyg," fortæller Søren.

"Jeg forstår stadig ikke Gud, men det har fået nogle brikker i mit gudsbillede til at falde på plads. Jeg er blevet mere opmærksom på evighedspektivet. Gud vil os det godt; han har jo sendt Jesus til os."

"Hidtil havde jeg ikke kunnet bruge evighedspektivet til noget. Det var her og nu, vores hverdag var smadret. Men nu er min længsel efter at dø blevet erstattet af en længsel efter det evige liv. Det er et mere positivt syn på livet både nu og senere."

"Vi forstår ikke, at Chresten, der også havde kone og børn, skulle dø fra os. Vi kæmper med at bøj os for, at Gud ved bedre end os. Og så må vi acceptere, at vi ikke kommer nærmere en forståelse af Guds handling. Det er ikke muligt at forstå, hvorfor Gud nogle gange griber ind, og andre gange ikke gør."

Mere nuanceret billede af Gud

De tragiske begivenheder har sat spor hos alle i hjemmet i Aalborg.

"Det har været svært for os at oplære vores børn i den kristne tro, fordi vi selv nærede mistillid til Gud. Vi havde før sunget kristne børnesange og lovsange herhjemme, men det kunne vi ikke efter Villads' død. Det føltes, som om Gud havde svigtet os. At lovsynge ham oven på den oplevelse kunne vi ikke. Vi kunne ikke synge noget, vi ikke mente."

"Der er stadig visse lovsange, vi ikke synger med på. Dem, der fokuserer på os selv og vores tryghed og glæde og så videre. De giver ikke mening for os."

"Derimod synger og hører vi gerne om det, som Jesus har gjort for os, og om det håb, vi har i ham. Vi holder os til nåden i Jesus. Det er et budskab, der kan bære. Vores tidligere oplevelser af Guds nærhed kunne ikke bære, selvom de var dejlige at have."

"Vi er begyndt forsigtigt at opbygge en tillid til, at Gud er med på en eller anden måde, også da vi havde distanceret os fra ham. Han er hos os, selv når vi føler det modsatte. Han er hellig og over vores fatteevne. Men i Jesus ser vi, at Gud elsker os og vil os det godt. På den basis tør vi nærme os Gud igen – med et mere nuanceret billede af ham," sammenfatter Søren Brink Kristesen.

TEMA

JENS ANDERSEN ► Håbet om glæden i Himlen overstiger langt smerterne nu og her. Vi, der har oplevet smerte, har en fornemmelse af, hvilken herlighed vi skal opleve

Gud kan være svær at råbe op

Opbyggelige bøger og mindet om Guds velsignelser får Jens Andersen til at kæmpe for troen, selvom han føler, at Gud er langt væk

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

"Det kommer ikke til at blive noget halleluja-vidnesbyrd."

Jens Andersens stemme lyder ganske overbevisende i telefonrøret. Hans liv er ikke beretningen om store glæder og sejre, lader han mig forstå. Den ene datter er blevet skilt efter 27 års ægteskab, den anden datter er opereret for tredje gang for brystkræft.

"Men jeg klamrer mig til Gud. Jeg kan hverken se ham eller høre ham."

Takker Gud for, at farfar blev kristen
Det har dog ikke kun været dårlige oplevelser, medgiver han, da jeg nogle dage senere sidder over for ham på hans gård lidt uden for Maribo på Lolland. Gården har været hjemsted for familien i fire generationer. Det var nemlig Jens Andersens oldefar, der købte gården, da han kom fra Langeland i 1864.

Oldefaderen var ikke kristen, men hans søn, Jens Andersens farfar, blev omvendt som voksen i missionshuset i Rå, der i dag er LM's eneste missionshus på Lolland.

"Jeg har stået mange gange ved hans grav og sagt Gud tak for, at min farfar fik kristendommen ind i familien. Der hænger noget af Guds velsignelse ved den mand, som vi har fået lov at høste af."

En aftale med forstander på LMH ændrede livet
Fordi kristendommen var kommet ind i familien, fik troen også betydning for den nu 71-årige lollandsfar. Han døde dog allerede som 42-årig og efterlod den dengang 12-årige Jens Andersen, hans tvillingebror og deres mor, der havde fået sukkersyge i en ung alder, alene med gården.

"Det var meget hårdt for os. Hun drev gården i fem år. Derefter lejede hun jorden ud og sad pludselig her alene og fik følgesygdomme. Hun døde ti år efter."

Inden da havde hun dog

Jens Andersen er fjerde generation på gården lidt uden for Maribo på Lolland. Han er overbevist om, at det har ført velsignelser ind i familien, at hans farfar mødte kristendommen i LM's missionshus i Rå – og blev omvendt.

åndeligt ved at gå til møder og læse i sin Bibel engang imellem. Men skal han nævne én ting, der har påvirket hans åndelige liv, så er det bøger.

"Jeg er meget glad for Bo Giertz. Hans andagtsbøger er noget af det bedste, der er udgivet," siger han og nævner også Leif Andersen, Thomas Teglgaard og Asbjørn Aavik.

Ud over naturen har bøgernes verden nemlig fyldt den 71-årige landmands liv. Kærligheden til bøgerne har han fået af sin far, der ofte læste højt for familien af historiebøger og romaner.

"Jeg fandt ud af, at jeg godt kunne tåle at læse en tyk bog. Det har givet mig rigtig meget hele livet," siger han og fortæller, at han altid er i gang med en kriminalroman, en historisk roman eller en åndeligt opbyggelig bog.

Skal leve med smerten resten af livet

"Jeg vil gerne holde fast i, at Gud er med på bjerget og nede i hullet," siger han og slår fast, at han ikke er i tvivl om, at det, der står i Bibelen, er sandt.

Selv oplever han, at Gud føles langt væk. Han bærer stadig rundt på sorgen over sin far og sin afdøde kone. Dertil kommer hans døtres udfordringer, som også fylder meget i hans tanker.

"Jeg er glad for, vi har Jobs Bog i Bibelen. Jeg kan identificere mig med ham. Jeg tror, jeg skal leve med smerten resten af livet. Sådan er menneskelivet. Nogle slipper nemmere igennem det end andre."

"Det kunne være dejligt, hvis jeg også en dag kunne sige 'Herren gav, Herren tog, Herrens navn være lovet'."

gjort sit for at få sendt de to drenge på Luthersk Missions Højskole. Gården var et af de steder, hvor de tilreisende prædikanter boede, mens de besøgte Lolland. En dag, da daværende forstander på LMH, Johannes Christensen, boede på gården, fik moderen og forstanderen aftalt, at Jens skulle på LMH, når hans soldatertid var slut.

Gud havde en finger med i spillet

Jens Andersen vidste dog ikke noget om denne aftale, og han brød sig heller ikke om den.

"Jeg husker tydeligt, at jeg sad og skrev et brev til Johannes Christensen om, at jeg ikke kom."

Selvom han var opvokset i Rå missionshus, var det nemlig ikke kristenlivet, der fyldte mest i den unges liv. De jævnaldrende, ikke-troende kammerater trak mere.

Brevet blev dog aldrig sendt.

"Det var vel Gud, der havde en finger med i spillet. Det er jeg overbevist om. Så jeg

måtte starte Mascotten den 3. januar og køre til Hillerød," siger Jens Andersen.

Moderen fik også ordnet det, så Jens Andersen fik sin fars bibel med. Han havde nemlig ikke forstået, i hvor høj grad man havde brug for en bibel på LMH.

"Ret hurtigt fandt jeg ud af, at enten skulle jeg omvendes eller også skulle jeg tage hjem. Jeg valgte at blive."

Jesus sad på sengekanten i 12 uger
Er der en oplevelse, som Jens Andersen især husker tilbage på, når det gælder Guds omsorg, så var det den oktoberdag i 1983, hvor han blev kørt ned af traktoren og kom ind under grønthøsten. Ryggen blev smadret, han var ødelagt indvendig, og han burde have været lam fra livet og ned, forklarer han.

Han husker, hvordan lægerne på Glostrup sygehus diskuterede hans behandlingsforløb, og hvordan kirurgen udrød: "Hvis ikke jeg opererer nu, så dør patienten!"

Ret hurtigt fandt jeg ud af, at enten skulle jeg omvendes eller også skulle jeg tage hjem. Jeg valgte at blive

Jens Andersen

"Det har givet mén, men eftersom jeg skulle have været død og borte, så er jeg jo taknemmelig," siger den pensionerede landmand og fortsætter:

"Det var den rigeste tid i mit kristenliv. Jeg oplevede, at Jesus sad på sengekanten i 12 uger. Der var en fred og en ro, hvor jeg kunne hvile, selvom tingene så sorte ud."

Jeg føler, at Gud snorksover

Jens Andersen havde forventet, at han igen skulle opleve Jesu nærvær, da hans kone døde for 12 år siden efter et kort sygdoms-

forløb med meningitis.

"Men det gjorde jeg absolut ikke, og jeg har ikke gjort det siden. Jeg føler, at Gud snorksover, og at han ikke er til at råbe op."

I dag er Jens Andersen gift igen, og han er ikke i tvivl om, at han har brug for Jesus som sin frelser, men han oplever ingen højdepunkter i kristenlivet. Han genkender sig selv i de salmer, hvor David skriger til Gud uden at få svar, og i Jobs lidelser. Men han kan ikke genkende sig selv i Jobs berømte ord, hvor han lovpriser Gud, selvom han ikke bare giver, men også tager.

"Jo, jeg kan sige det på grund af håbet om, at glæden i Himlen langt overstiger smerterne nu og her. Vi, der har oplevet smerte, har en fornemmelse af, hvilken herlighed vi skal opleve. Den smerte, vi har nu, er nemlig for intet at regne mod den herlighed, vi skal opleve."

Kærlighed til tykke bøger

Til trods for følelsen af at Gud er meget langt væk, har Jens Andersen overlevet

FOTO: NICKLAS LAUTRUP-MEINER

TEMA

AXEL RYE CLAUSEN ►► I Jobs Bog får man ikke det endelige svar på lidelsens problem, men man får del i det håb, der bliver givet Job

Jobs Bog er meget vedkommende

Bibelens tale om lidelse har noget særligt at sige ind i den cambodjanske kultur

AF KAJA LAUTERBACH

Bibelkendskabet blandt præster og menighedsledere er generelt meget ringe i det nordvestlige Cambodja – selv hos dem, der har gået på bibelskole. Derfor tilbyder Countryside Harvest Mission i Siem Reap, der er et samarbejde mellem Church of Siem Reap og LM's missionærer, systematisk bibelgennemgang som aftenundervisning.

I første halvdel af 2017 gennemgik missionær Axel Rye Clausen Jobs Bog. Undervisningen foregik 15 mandag aftener med to lektioner hver gang.

"Det var et ønske fra de kristne her at tage fat på denne svære bog, som de synes, var vanskelig at forstå," siger han som begrundelse for, at han tog fat på netop den bog i Bibelen.

Han fortæller videre, at han primært satser på at undervise i de bibelske bøger eller emner, som eleverne giver udtryk for, volder dem vanskeligheder.

Lidelse er din egen skyld
Axel Rye Clausen mener, at

FOTO: AXEL RYE CLAUSEN

Der var stort engagement ved Axel Rye Clausens undervisning i Jobs Bog i Siem Reap.

Jobs Bog har noget særligt at sige ind i den cambodjanske kultur.

"Lidelse i dens dybde er noget, alle cambodjanere kan relatere til, og sikkert langt ud over, hvad den almindelige dansker kender," forklarer han.

"Alle er bevidste om de politiske tragedier under Pol Pots styre for 40 år siden, de lever uden nogen form for økonomisk sikkerheds-

net, og kendskab til ulykker ligger på et helt andet plan, end danskere nogen sinde møder."

Han peger på, at det fremkalder et stærkt ønske om noget solidt at holde sig til, når det hele ramler. Buddhismen og den lokale forfædredyrkelse har nemlig meget lidt trøst at give, når tilværelsen er vanskelig. Buddhismen siger, at det er ens egen skyld, og det vil altså sige, at

det menneske, der lider, får lagt skyldfølelse oveni.

Peger på Jesus
Det er derfor, budskabet i Jobs bog er så vedkommen-

de for cambodjanerne, tror Axel Rye Clausen: "Jobs Bog afdækker det rette forhold mellem lidelse og skyld og peger hen på noget, som er uendelig meget større end os: Gud selv." "Lidelsen er en grundskade

Bibelskole i Siem Reap

Eleverne på bibelskolen i Siem Reap er præster og menighedsarbejdere i ulønnede stillinger. De har et arbejde ved siden af, og bibelskolen foregår derfor som aftenundervisning. Bibelskolen drives af Countryside Harvest Mission, og de låner lokaler i Church of Siem Reap.

Det er det eneste undervisningssted i den nordvestlige del af Cambodja, hvor der bliver tilbudt systematisk bibelgennemgang.

Alle eleverne har allerede en teologisk forståelse på diplom-niveau, men ingen af præsterne i Siem Reap har været elever på Phnom Penh Bible School.

Støt bibelundervisning i Siem Reap

Send en gave mærket "Siem Reap" til:
Bankoverførsel: 2230-0726496390, MobilePay: 66588

i denne verden, og den uddeles ikke i større eller mindre mål efter fortjeneste, men skal engang helt fjernes af Gud selv. I Jobs Bog får man ikke det endelige svar, men man får del i det håb, der bliver givet Job, og det kan også give trøst til et hårdt prøvet folk som det cambodjanske."

Axel Rye Clausen har givet de cambodjanske præster en nøgle til at forstå Jobs Bog, nemlig et overblik over strukturen i bogen.

"Bogen består primært af samtaler mellem Job og hans venner samt Gud.

Parallelt hermed kører en række begivenheder i Himlen, men det er Job og hans venner uvidende om, og vi kender dem kun via bogens fortæller," forklarer han.

"Jobs Bog er med til at pege på Jesus. Budskabet i bogen rammer en tyk pæl gennem den skyldfølelse, som ethvert uheld eller enhver ulykke uvægerligt giver cambodjaneren, og peger hen på det håb, vi har i Jesus. Han er den, der vil fjerne lidelsen og ondskaben i verden, og som Job så og hilste i det fjerne."

Lidelse er en vej til afhængighed af Gud

Intet rammer Guds børn, uden at Gud godkender det. Men det betyder ikke, at vi altid får at vide hvorfor

"Nogle gange er endemålet med lidelse, at vi skal komme ud som svage mennesker. Lidelse er et stykke værktøj i Guds værktøjskasse, som han bruger, for at vi skal holde op med at stole på os selv, men i stedet klynge os til ham."

Det siger Andreas K. Ipsen, der er præst i Tarm Frimenighed.

Han slår fast, at der ikke er noget, der rammer Guds børn, uden at Gud kender og godkender det. Det betyder imidlertid ikke, at man altid får svar på, hvorfor det sker.

Gud bruger lidelse
Når Paulus omtaler lidelse som en nåde, tror Andreas K. Ipsen netop, det hænger

sammen med, at lidelse kan være en vej til afhængighed af Gud. Både Gammel og Ny Testamente advarer mod at foragte Herrens opdragelse, anfører han.

"Imidlertid sker der ofte det for os mennesker, at vi klynge os til Guds gaver i stedet for til Gud selv," siger han og henviser til Jobs Bog i Bibelen.

"Job kommer ud af lidelsen som en stærkt knækket mand, men siger til sidst til Gud: 'Jeg havde hørt rygter om dig, men nu har jeg set dig med egne øjne. Derfor angrer jeg,'" siger frimenighedspræsten.

"Job gik fra et rygteforhold til Gud, gennem Guds gaver og velsignelser, til et nøgent

kendskab i afmagt. Det var smertefuldt for Job, men samtidig befriende. Gud brugte Jobs lidelse til at få ham hen til sig."

Tak for velsignelserne
"Lidelse vil ramme alle før eller siden, men hvis jeg har Gud som mit ultimative håb, i stedet for ting, som kan mistes, kan det give mig mod og kraft til at gå gennem lidelsen i stedet for altid at søge veje uden om. Uanset om lidelsen varer livet ud. For har jeg Gud, så har jeg alt," siger Andreas K. Ipsen.

"Men hvis man ikke har noget håb, er det klart, at lidelse pr. definition altid er uvelkommen, og at man vil bruge alle mulige redskaber

for at undgå den."

Det kan for eksempel være at abortere det handicappede barn, man venter, eller at lade sig skille, fordi man har det svært i sit ægteskab.

Han kan ikke se noget i Bibelen, der siger, at mennesker skal opsøge lidelsen og lide for lidelsens skyld. Men man skal heller ikke have dårlig samvittighed, hvis man synes, man har det godt.

"I stedet skal man takke Gud for hans velsignelser."

Forhærdelse eller afmagt
Frimenighedspræsten slår fast, at en kristen må forvente lidelse.

"Jesus siger selv, at en tjener ikke står over sin herre. Hvis de har forfulgt mig, vil

de også forfølge jer."

"Jesus var lidelsesmand, fordi han ikke var af denne verden. Han trådte ind i verden som et fremmedelement, og det var det, der fremprovokerede hadet."

For kristne er udfordringen at engagere sig i verden, og samtidig bevare deres fremmedhed og anderledeshed.

"Hvis kristne vil være fri for lidelse, er der, som jeg ser det, kun to muligheder: Enten at vi holder os for os selv og ikke engagerer os i verden, eller at vi giver afkald på anderledesheden," siger han.

"Og det er ikke det, Jesus kalder os til."

Andreas K. Ipsen siger, at man kan reagere på lidelse

For kristne er udfordringen at engagere sig i verden, og samtidig bevare anderledesheden, mener Andreas K. Ipsen.

på en god og en dårlig måde. "Man kan forhærde sig i lidelsen og blive bitter. Eller blive afmægtig og vende sig til Gud, sådan at han kan bruge lidelsen til at gøre os afhængige af ham." kl

Jakobs
Blomster-
forum

Farverivej 8, Skjern
97 35 25 21
jakobsblomsterforum.dk

Frederiksborg Apotek
Slotsgade 26, 3400 Hillerød
Tlf. 48 26 56 00
apoteker Troels Ingemann
www.frederiksborg-apotek.dk

Åbent alle dage i året kl. 8-21

Uforglemmelige oplevelser

Holland 30.4. - 5.5.
Rom og Assisi – fortid og nutid mødes 12.5. - 19.5.
Rumænien – landet du aldrig glemmer 3.6. - 13.6.
Tyskland – I Luthers fodspor 4.6. - 8.6.

Læs mere om rejserne på
www.felixrejser.dk
eller ring på 7592 2022

CONTROLLER/teamleder

pr. 1. juni 2018 i Vejle

Vi søger en kollega til en ansvarsfuld stilling, hvor du får fingeren på pulsen i hele organisationen.

Du skal have flair for budgetter og regnskaber, samtidig med at du er god til at få det bedste frem i folk!

Se uddybende stillingsbeskrivelse på www.soemandsmissionen.dk/jobs.

Har du spørgsmål til jobbet, er du velkommen til at kontakte forretningschef, Erik Ramballe Hansen på tlf. 33 45 55 23 / 30 50 69 76.

Send din ansøgning med relevant dokumentation senest den 27. marts 2018 til: erik@soemandshjem.gl.

Aulum Kristne Friskole søger lærer

Ny lærer søges med tilrædelse 1. august 2018

- se mere på aulum-kristne-friskole.dk

penta byg a/s

HOVED- OG
TOTALENTREPRISER
PENTABYG.DK

LÆDIGE STILLINGER PÅ DEN KRISTNE FRISKOLE I HOLSTEBRO

LÆS MERE PÅ WWW.DENKRISTNEFRISKOLE.DK

Lærer søges

Er du vores nye lærer?

Om jobbet

Vi søger en lærer pr. 1. august 2018. Du skal primært undervise i matematik og naturfag. Stillingen er på 100%

Vi forventer af dig

At du er uddannet lærer.

At du kan tilslutte dig og arbejde positivt med på skolens værdier.

At du vil indgå i et udviklende og samarbejdende fællesskab.

Vi tilbyder dig:

En skole og arbejdsplads med højt til loftet.

Et godt arbejdsmiljø med en uhøjtidelig omgangsform.

Dygtige og velfungerende elever, der gerne vil undervises.

Gode fysiske rammer og faglokaler.

Ansøgningen skal være skolen i hænde senest den 12. marts 2018

Ansættelse og aflønning sker i henhold til gældende overenskomst mellem Lærernes Centralorganisation og Finansministeriet.

Ansøgning med bilag sendes til skoleleder Christian Bruun cbr@thomasskolen.dk

Kontakt Christian Bruun (31392102) for yderligere oplysninger, eller læs mere på www.thomasskolen.dk.

Thomasskolen er en kristen friskole i Skovlunde. Vi har 280 elever fra 0.-9. klasse og 35 medarbejdere. Skolen vægter den kristne profil højt og har et højt fagligt niveau og en god trivsel.

KØBENHAVNERKIRKEN SØGER EN NY FRIVILLIGLEDER

I Københavnerkirken ønsker vi, at det skal være spændende og godt at være frivillig! Derfor søger vi en frivilligleder til at understøtte og videreudvikle dette område.

Som en vigtig del af stillingen vil du skulle understøtte de eksisterende teams og ledere. Det betyder bl.a. at give opmærksomhed, lytte og sparre, hjælpe med rekruttering og skabe vision fremadrettet. Vi ønsker også, at du skal være med til at videreudvikle frivillighed i kirken.

Kvalifikationer

Du er udadvendt og god til at skabe kontakt med mennesker. Du skal være visionær og kunne sætte nye skibe i søen, og samtidig sørge for at de sejler.

Du skal ikke være bange for at smøge ærmerne op og tage fat, når det handler om rekruttering og andre praktiske ting.

Samtidig bliver du også en del af det store fællesskab i kirken – ved gudstjenester og i kirkens liv i øvrigt – som er en forudsætning for ansættelsen. Det er ligeledes en forudsætning, at du kan stå inde for Københavnerkirkens teologiske grundlag og vores vision: At dem, vi kender, må kende Gud.

Stillingen

Stillingen er på 15-20 timer om ugen og ønskes besat snarest muligt. Der aflønnes efter kvalifikationer. Ansøgningfrist er søndag d. 1. april 2018. Ansøgning, CV og evt. eksamensbeviser sendes til job@kbhkirken.dk.

Læs hele stillingsopslaget på www.kbhkirken.dk/job

Stubbekøbing Efterskole

Søger to lærere pr. 1. august 2018

Stubbekøbing Efterskole er en kristen specialetfterskole med ca. 55 elever. Vi søger, med ansættelse pr. 1. august 2018, engagerede medarbejdere der har lyst til at arbejde med unge med særlige behov

Vi tilbyder:

- Arbejde i et fast underviser- og vagtteam
- En ugentlig skemafri dag
- En spændende arbejdsplads med gode muligheder for at sætte dit eget præg på arbejdet
- Skolen er smukt beliggende på Falster med gode muligheder for både leje og eje bolig—ca. 100 km. fra København

Vi forventer:

- At du har lyst og energi til at engagere dig fagligt og personligt på en unik pædagogisk arbejdsplads
- At du er læreruddannet eller har en anden relevant uddannelse
- At du er en personlig kristen

Hvis du vil vide mere, kan du kontakte forstander Ivan Jakobsen på telefon 2784 5425

Ansøgningen sendes til: Stubbekøbing Efterskole, Gl. Landevej 27B, 4850 Stubbekøbing eller på ij@stefalster.dk.

Sidste frist for ansøgning er pr. 25. marts 2018

Ansættelsen vil ske efter overenskomst mellem Finansministeriet og LC.

EBBE KAAS ►► En jubilæumsbog, som alle med interesse for LM's historie bør læse

Interessant historiebog – ikke kun for nørder

BOGANMELDELSE
AF EBBE KAAS
SKOLELEDER

*Birger Pedersen:
Bornholmerne
LogosMedia 2018*

152 sider – 149,95 kroner

I de første 30-40 år af Luthersk Missions virke, var der to øgenavne, som ofte blev brugt om LM. Det ene var "møllerianerne" efter stifteren Chr. Møller, og det andet var "Bornholmerne", da LM var stiftet på Bornholm.

Birger Pedersen fra Rønne har skrevet en bog, der i bedste forstand er folkelig. Her har historiefortælleren skrevet enkelt, jævnt og spændende om 11 bornholmere, som har præget LM's historie i større eller mindre grad.

Birger Pedersen har bestræbt sig på at beskrive personer, som blev boende på øen hele deres liv. Men den udvælgelse erkender forfatteren dog, at han

ikke helt overholder, da P.C. Trandberg døde i USA, og Vilh. Munch og Kaj Pedersen flyttede til Nordsjælland, da de blev ansat af LM.

Den første af artiklerne i bogen er om præsten P.C. Trandberg. Her fortæller forfatteren enkelt og fængende om denne vækkelsespræst, der virkelig fik vækkelsens ild til at fænge på Bornholm – og samtidig om hele LM's forhistorie. Jeg syntes, at Birger Pedersen kommer rigtigt godt rundt om tingene på en fin måde og i en letlæselig form. Det er interessant at læse også for ikke-historienørder!

Jeg vil ikke nævne alle artikler, men det er spændende at bruge Martin Andersens Nexø som optakt til artiklen om Chr. Møller. De to kendte hinanden, og Andersen Nexø gik i søndagsskole i LM. Det samme gælder omtalen af Chr. Wolffsen. Jo det er ham med julesangen *På Betlehems marker*, og han var keramikker og havde Fajancefabrikken "Søholm". Jeg tror, at mange, ikke bare

bornholmere, vil synes, det er spændende at læse om ham, der havde en bedste-far, som var sørøver i Østersøen.

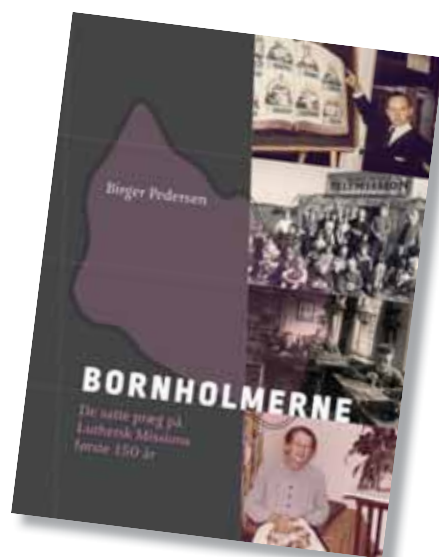
I afsnittet om Andreas Rønne fortælles om to brødre, der bliver formand for hver sin missionsforening. Den ene LM og den anden for ELM. Her bliver den smertelige splittelse af den rosenianske lejr til en familiesplittelse, hvor bordpladen ved større fester virkelig

skulle gennemtænkes.

Birger Pedersen skildrer endvidere sin far, Kaj Pedersen, der i mange år var LM's forretningsfører, og har også skrevet en artikel om sin mormor. Interessant læsning, personligt, men uden at det bliver privat. Godt gået.

En jubilæumsbog, som alle bornholmere, både med og uden etniciteten i orden, og alle med interesse for LM's historie bør læse.

En varm anbefaling.

LEDER ►

Behov for nye prædikanter

KUN TRE AF LM'S godt 160 kaldede prædikanter er under 35 år. Det er et af de statistiske facts, som man kan læse på side tre i denne avis. Der mangler ikke prædikanter i LM og slet ikke i Nordsjællands afdeling, hvor ikke mindre end hver 13. medlem er kaldet prædikant.

Men der er en akut mangel på *unge* prædikanter. Og det er et alvorligt faresignal for fremtiden i en vækkelsesbevægelse, hvor det netop er forkyndelsen af Guds ord, der er det helt grundlæggende for hele vores virksomhed – og i en lægmandsbevægelse, hvor vi ikke ønsker, at det kun er ansatte prædikanter, der står på prædikestolen.

FØRST OG FREMMEST må behovet for flere unge prædikanter være et stort bedeemne her i jubilæumsåret. "Bed høstens Herre om at sende medarbejdere ud til sin høst," sagde Jesus, da han konstaterede, at arbejderne var for få (Matt 9,38).

Og det handler jo ikke kun om flere unge prædikanter, men om flere unge medarbejdere på alle fronter, jævnfør Essens-artiklen på side to. Og et spadestik dybere handler det om flere hjerter, der er sat i brand af evangeliet. "Kom, Gud Helligånd, og blæs nyt liv," som det hedder i en af vores nyere sange (SOS 257). Den er der ekstra god grund til at synge i en gammel vækkelsesbevægelse, hvor der er fare for, at hjerterne bliver kolde og formerne stivner.

MEN DERNÆST KAN der også være god grund til at overveje vores prædikantstruktur. I LM's første mange år var foreningens åndelige ryggrad en forholdsvis fasttømret gruppe prædikanter, som var kaldet af afdelingsstyrelserne. Prædikanterne var defineret som foreningens hyrder og åndelige lærere.

- I dag må vi så konstatere
- at gennemsnitsalderen for gruppen af kaldede prædikanter er foruroligende høj,
 - at ordningen med kaldede prædikanter i nogen grad har udviklet sig til et prædikenmonopol for hyrde- og lærenådegaven, eller med andre ord at profet- og evangelist-nådegaven er sjældnen hos vores prædikanter og dermed også den personlige og hverdagsnære forkyndelse,
 - at ansvaret for forkyndelsen er på vej til at flytte sig – i hvert fald delvis – fra afdelingsniveau og ud til de lokale frimenigheder og kredse.

Spørgsmålet er, om det ikke er på tide at få indført en prædikant- og mødestruktur med plads til *både* prædikanter, som er lærere/hyrder og forkyndere, som er profeter/evangelister – sidstnævnte uden lære- og hyrdeansvar. Det vil kunne føre til en større nådegavebredde og til flere unge på vores prædikestole, ligesom det også vil kunne åbne op for kvindelige forkyndere uden at konflikte med vores forståelse af Bibelens lære om tjenestedeling

*Birger Reuss Schmidt
konst. ansv. redaktør*

tro &
mission
inspiration | nærvær | holdning

Bibelens 3,16-vers taler ind i 2018

BOGANMELDELSE
AF DANIEL HANS MUNK
FYSIK-STUDERENDE

*Per Bøndergaard:
Således elskede Gud
LogosMedia 2018*

144 sider – 149,95 kroner

Da jeg åbnede bogen for første gang, må jeg indrømme, at jeg tænkte ved mig selv: Skal alle 3,16-vers i Bibelen kunne sige mig noget? Det lyder lidt søgt at tvinge en andagt/refleksion ud af dem alle!

Konceptet i denne andagtsbog er, at Per Bøndergaard har taget hver bog i Bibelen og har skrevet et andagtsstykke over hvert

3,16-vers (eller det nærmeste i hvert fald).

Denne tanke, at det skulle være søgt, må jeg sige blev gjort til skamme. Per gennemgår hvert vers som en lille kort andagt/refleksion, der er meget overskuelig og ligetil.

Ved at Per tager hvert 3,16-vers, kommer han omkring i hele Bibelen.

For mig genvakte det min interesse for nogle af de små profeter i Det gamle Testamente. Stykkerne er skrevet rigtigt godt som andagtsstykker med en lille introduktion til verset, og derefter kommer en refleksion, der formår at række ud til en hverdag anno 2018.

Jeg syntes, det er en herlig lille andagtsbog, der for-

mår både kort og præcist at introducere det aktuelle vers i konteksten, perspektivere til hverdagen og hive en mening ud af versene, eller lade verset inspirere til nogle gode refleksioner.

Jeg kan anbefale bogen *Således elskede Gud* verden som en lille fin andagtsbog, hvor stykkerne ikke tager mere end fem minutter at læse.

MINDEORD ►

Kaj Larsen døde pludselig lørdag den 3. februar 2018, kun godt to måneder efter hans elskede kone, Grethe.

Efter mere end 65 års ægteskab tog savnet efter Grethe livsmodet fra Kaj, der gennem forskellige sygdomslidelser bare ønskede at møde Grethe igen og lindre savnet.

Ofte fortalte Kaj sine besøgende, at "det varer ikke længe, førend også jeg skal rejse hjem", og det fik han ret i. Kaj døde uden langt sygeleje og fik sit ønske opfyldt.

Gennem mange samtaler erfarede man, at både Grethe og Kaj levede med Himlen for øje, og deres store omsorg og hjerte lå hos vennerne i LM – og for LM's virke.

Vi lader nu minder om Grethe og Kaj lære os om værdier i livet.

Æret været Kajs minde.

*Leif Sonne-Mortensen
Hillerød*

LÆS PÅ DLM.DK ►

På vej mod de mindst nåede

En missionsorganisation må altid være på vej mod nye steder for at nå de mindst nåede,” siger missionsleder Carsten Skovgaard-Holm.

dlm.dk/nyt

Bibellæseplan på Facebook

En læseplan i en Facebookgruppe hjælper medlemmerne i Kirken ved Søerne til at opmuntre hinanden i bibellæsningen – og til at dele de refleksioner, det giver.

dlm.dk/nyt

Jubilæum: Kig fremad

26/02/2018 | CARSTEN SKOVGAARD-HOLM, VICEGENERALSEKRETÆR

Luthersk Mission har udgivet et 150-jubilæumsmagasin med titlen *Alle tiders mission*. Magasinet er alle tiders at læse. For historie-interesserede er det spændende. For andre er det lærerigt. I magasinet er der kasser og kurver, som viser udviklingen i LM de sidste 25-50 år. Ikke alle, men de fleste grafer går den forkerte vej. Vi havde gerne set, at det gik mere fremad. Ikke så meget for vores egen skyld som organisation, men for sagens skyld. For evangeliets skyld. ...

dlm.dk/blog/

Tro & Mission, Industrivænget 40, 3400 Hillerød

POST

PP
DANMARK

ID-nr. 42591
Sorteret Magasinpost

05 | 9. MARTS 2018
| ÅRGANG 118

tro & mission

inspiration | nærvær | holdning

150

ALLE TIDERS MISSION!

LUTHERSK MISSION 1868-2018

FOTO: OLE SOLGAARD

TEMA

Lidelse;
Da Søren Brink Kristesen mistede sin søn, oplevede han ikke det at tro som en resurse, men som en ekstra sorg i sorgen. Han fortæller, hvordan han har fundet håbet igen – og har fået et mere nuanceret billede af Gud

.....
11-13

Martin de Lange har missioneret blandt tyrkisktalende i mange år. Han var i Danmark for at inspirere

I dette nummer får du fakta og statistik om LM'erne i 2018 – som givere, abonnenter og prædikanter

Ved jubilæumsfesten dystede LM's 3 generalsekretærer med forsamlingen i viden om LM's historie

.....5

.....3

.....10